

Αθήνα, 5 Μαΐου 2020

Αρ.πρωτ. 6186

ΕΡΩΤΗΣΗ

**Προς τους κ.κ. Υπουργούς
Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Περιβάλλοντος και Ενέργειας**

Θέμα: «Επέκταση Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας από την Ο.Λ.Π. Α.Ε. στο λιμάνι του Πειραιά»

Στο λιμάνι του Πειραιά, στις αρχές Μαρτίου 2020, ξεκίνησαν τα έργα της κατασκευής του Νότιου Προβλήτα για την Κρουαζιέρα. Αυτή τη στιγμή, τα έργα περιλαμβάνουν ορισμό θαλάσσιου εργοταξιακού χώρου, βυθοκορήσεις με πλωτά μέσα, εξομάλυνση βυθού και απόρριψη βυθοκορημάτων στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Αίγινας και Σαλαμίνας.

Αναφέρεται ότι:

Το έργο έχει έγκριση περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) προ δεκατεσσάρων ετών περίπου, η οποία υπόκειται σε επάλληλες ανανεώσεις και τροποποιήσεις. Οι τότε όροι περιλαμβάνονταν σε ένα ευρύτερο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα της Ο.Λ.Π. Α.Ε. το οποίο περιλάμβανε σειρά έργων μεταξύ των οποίων και σημαντικά έργα βελτίωσης του περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα αυτό δεν υλοποιήθηκε ποτέ. Το υποέργο του Νότιου Προβλήτα για την Κρουαζιέρα περιλήφθηκε σε τροποποίηση της αρχικής αδειοδότησης το Σεπτέμβριο 2013. Όμως σύμφωνα με τη Σύμβαση Παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου - Ο.Λ.Π. Α.Ε. (Νόμος 4404/2016 - ΦΕΚ 126 τ. Α'/8.7.2016), ο φορέας οφείλει να καταθέσει και λάβει έγκριση του Master Plan και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του (ΣΜΠΕ), δηλαδή να λάβει εγκρίσεις επί του συνολικού προγράμματος των έργων του και παράλληλα οφείλει να λειτουργεί με Περιβαλλοντικούς Όρους σε ισχύ.

Σημειωτέον -πράγμα που γνωρίζετε- ότι το Master Plan δεν έχει ενσωματώσει ακόμη τις οδηγίες, αλλαγές, βελτιώσεις των αρμόδιων φορέων και δεν έχει εγκριθεί ακόμη στην τελική του μορφή. Για την έγκριση του Master Plan απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η έγκριση της ΣΜΠΕ, κάτι το οποίο δεν έχει συμβεί. Παράλληλα, η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για τη λειτουργία του λιμένα και για τροποποιήσεις που αιτείται ο φορέας τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση η οποία έχει ήδη ολοκληρωθεί. Μέσω αυτής, αποκαλύφθηκαν για πρώτη φορά σημαντικά περιβαλλοντικά, κυκλοφοριακά και πολεοδομικά στοιχεία που δείχνουν την επιβάρυνση την οποία θα υποστεί η πόλη του Πειραιά από το συγκεκριμένο έργο. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η βαριά τοξικότητα των ιζημάτων του θαλασσίου πυθμένα ή οι αέριοι ρύποι από τις λιμενικές και κυκλοφοριακές εκπομπές δεν ήταν γνωστά όταν εκδόθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι βάσει των οποίων εκτελείται σήμερα η επέκταση. Οι έρευνες αυτές πραγματοποιήθηκαν το 2018 και δημοσιοποιήθηκαν τον Οκτώβριο 2019, με την ανάρτηση της ΜΠΕ για δημόσια διαβούλευση. Άλλωστε, η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Master Plan δεν έχει κατατεθεί από την Ο.Λ.Π. Α.Ε. Η υποχρέωση επ' αυτού προκύπτει από τη συνολική πρόνοια της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Λ.Π. Α.Ε., η οποία, σε περισσότερα του ενός σημεία της, δεσμεύει τον επενδυτή στην πλήρη τήρηση όλων των προβλεπόμενων διατάξεων της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Επίσης προβλέπεται ρητά στην κοινοτική οδηγία 2001/42/ΕΚ, όπως μεταφέρθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη με την ΚΥΑ 107017/2006 (όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ οικ. 40238/28.09.2017, ΦΕΚ 3759 τ.Β'/25.10.2017), είναι απαραίτητη σε κάθε έγκριση σχεδίου ή προγράμματος. Συνεπώς, δεν καταλείπεται κανένα περιθώριο ερμηνειών περί της υποχρεωτικότητας διενέργειας ΣΜΠΕ. Επίσης, στο με αριθμό πρωτοκόλλου 1500.1/21746/2020/85/6-4-2020 έγγραφο του γραφείου κοινοβουλευτικού ελέγχου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής αναφέρεται ότι «Βάσει των εγκεκριμένων υποχρεωτικών και πρόσθετων επενδύσεων εκπονείται η αναγκαία Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για την έκδοση του προεδρικού διατάγματος (Π.Δ.) χρήσεων γης και δόμησης αλλά και για τη συνολική έγκριση του Master Plan.» Το δε προκείμενο έργο, για να εκτελεστεί, χρήζει προβλέψεων όρων και περιορισμών δόμησης. Είναι αυταπόδεικτο συνεπώς ότι το έργο εκτελείται ήδη με ανάδρομη πορεία, πράγμα που ήδη το καθιστά παράνομο.

Αναφέρεται επίσης ότι σχετικά με τη ΜΠΕ εκφράστηκαν με ενστάσεις, παρατηρήσεις και αντιρρήσεις οι θεσμικοί φορείς:

- το Κοινοτικό Συμβούλιο της Α' Δημοτικής Κοινότητας Πειραιά,
- το Δημοτικό Συμβούλιο Πειραιά (29.1.2020) με εκτενές υπόμνημά του το οποίο συντάχθηκε από Διαπαραταξιακή Επιτροπή του, μετά από διαβούλευση με τους επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς της πόλης και το οποίο ψηφίστηκε ομόφωνα,
- ο Δήμος Πειραιά, μετά την έναρξη των εργασιών από την Ο.Λ.Π. Α.Ε., με σχετικό ομόφωνο ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου (15.4.2020), με το οποίο ζητά την αναστολή της εκτέλεσης του έργου λόγω της ανυπαρξίας εγκρίσεων ΣΜΠΕ και ΜΠΕ.

Άλλωστε, ήδη από το Φεβρουάριο 2020, το σύνολο των Δημάρχων της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά και συγκεκριμένα οι Δήμαρχοι Περάματος, Πειραιά, Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Νίκαιας-Ρέντη, Κορυδαλλού και Σαλαμίνας κατέθεσαν υπόμνημα προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής, αναφορικά με τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για ανανέωση-τροποποίηση ΑΕΠΟ, για τη λειτουργία του λιμένα, των υφιστάμενων και νέων έργων περιοχής αρμοδιότητας της Ο.Λ.Π. Α.Ε. Ειδικότερα, οι Δήμαρχοι εκφράζουν, μέσω του υπομνήματός τους, την πλήρη αντίθεσή τους στις διαδοχικές επιβαρύνσεις που υφίσταται η ευρύτερη περιοχή του Πειραιά από παλιές και νέες οχλούσες δραστηριότητες και ζητούν τη λήψη άμεσων μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, με τη δημιουργία μηχανισμών και ειδικών μονάδων παρακολούθησης των περιβαλλοντικών επιβαρύνσεων.

Συγχρόνως, όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα, έχουν σημειωθεί έντονες διαμαρτυρίες των πολιτών, κατοίκων της Πειραιϊκής Χερσονήσου, καθώς και έκδοση ανακοινώσεων τους διαμαρτυρίας και κειμένων τους προς συλλογή υπογραφών, σύνταξη και επίδοση εξωδίκων τους προς τους αρμόδιους φορείς καθώς και διαζώσης παρεμβάσεις τους ενώπιον θεσμικών οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επίσης, με την από 28/4/2020 επιστολή του προς τους υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο Περιφερειάρχης Αττικής, κ. Γεώργιος Πατούλης, ζήτησε κοινή συνάντηση προκειμένου να συζητηθεί το θέμα για το σύνολο των έργων που περιλαμβάνονται στο Master Plan της Ο.Λ.Π. Α.Ε. Κεντρικό θέμα της επιστολής ήταν η εκτέλεση των εργασιών επέκτασης του λιμένα κρουαζιέρας στον Πειραιά και η δυνατότητα διερεύνησης της αναστολής των έργων μέχρι την έκδοση της απόφασης έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΚΑ. Σημειώνουμε δε εν προκειμένω ότι, το αίτημα αυτό του Περιφερειάρχη ετέθη υπό το φως τόσο των νέων στοιχείων τον Οκτώβριο 2019 -κατά τα προεκτεθέντα-, δηλαδή με την ανάρτηση της ΜΠΕ για δημόσια διαβούλευση, όσο και της απαίτησης που διατυπώνεται στην απόφαση της ΕΣΑΛ το Φεβρουάριο 2019 για έγκριση της ΣΜΠΕ. Το Περιφερειακό Συμβούλιο δεν έχει ακόμα γνωμοδοτήσει για την ανανέωση/τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων λειτουργίας του λιμένα για το οποίο εκκρεμεί η απόφαση. Συνεπώς ο λόγος του συναρμόδιου Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κ. Ιωάννη Πλακιωτάκη, περί υφισταμένων νομίμων αδειοδοτήσεων του έργου, συνιστά αδικαιολόγητη παράκαμψη της νομιμότητας. Τούτο σημαίνει ότι ο αρμόδιος Υπουργός, προβάλλοντας αυτό τον ισχυρισμό, υπεκφεύγει.

Σημειωτέον επίσης ότι στο από 29-4-2020 σχετικό έγγραφό του με θέμα: «Νομιμότητα έργου σε εξέλιξη Επέκταση Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας από τον Ο.Λ.Π. στο λιμάνι του Πειραιά» προς απάντηση από τους αρμόδιους φορείς, ο Συνήγορος του Πολίτη αναφέρει ότι «εκτιμάται ότι η έναρξη των έργων επέκτασης του επιβατικού λιμένα [Νότια πλευρά - Α' φάση] στον Πειραιά είναι, τουλάχιστον, αμφίβολης νομιμότητας. Θα πρέπει να σταθμιστεί η αναβολή κάθε περαιτέρω παρέμβασης έως την ολοκλήρωση και έγκριση της ΣΜΠΕ και της νέας ΑΕΠΟ, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των φορέων, και ιδίως της τοπικής αυτοδιοίκησης, και διασφαλίζοντας στο μέγιστο βαθμό την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.»

Τέλος, όπως γνωρίζετε, ο πρώτος εκ των ερωτώντων Βουλευτών, κατέθεσε την με αριθμ. πρωτ. 1272 από 23/4/2020 Αναφορά του προς τους ερωτώμενους Υπουργούς με θέμα: «Έναρξη εκτέλεσης του έργου Επέκτασης του Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας στη θαλάσσια περιοχή της Άκρας Θεμιστοκλέους, στην είσοδο του λιμένα Πειραιά», με την οποία έθεσε στη διαδικασία του κοινοβουλευτικού ελέγχου την από 9-4-2020 επιστολή του καθηγητή ΕΜΠ Νίκου Μπελαβίλα, επικεφαλής του τρίτου τη τάξει δημοτικού συνδυασμού στο Δήμο Πειραιά «Πειραιάς για Όλους», απευθυνόμενη στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και το Δήμαρχο Πειραιά, κοινοποιούμενη και στο Γενικό Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων και στους Βουλευτές και τη Βουλευτριά Α΄ Πειραιά, αναφορικά με την έναρξη εκτέλεσης του έργου Επέκτασης του Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας στη θαλάσσια περιοχή της Άκρας Θεμιστοκλέους, στην είσοδο του λιμένα Πειραιά, στην οποία αναφέρεται αυτολεξεί «...ο ΟΛΠ Α.Ε. προχώρησε στην έναρξη εκτέλεσης του έργου Επέκτασης του Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας στη θαλάσσια περιοχή της Άκρας Θεμιστοκλέους, στην είσοδο του λιμένα Πειραιά. Για το έργο αυτό δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έγκρισης των απαραίτητων μελετών, καθώς η σχετική συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Αττικής αναβλήθηκε λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας. Με αυτά τα δεδομένα παρακαλούμε να μας ενημερώσετε ως προς τα πιο κάτω: 1. Ποιος κρατικός φορέας ελέγχει τη νομιμότητα ή όχι της υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου, παρακολουθεί την εκτέλεση, έχει την ευθύνη της εποπτείας για την ύπαρξη ή όχι εγκεκριμένων μελετών, για την τήρηση ή όχι των περιβαλλοντικών όρων, όπως προκύπτουν από το άρθρο 4.2.α. της Σύμβασης Παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΟΛΠ Α.Ε. 2. Πως είναι δυνατόν να εκτελείται το έργο νομίμως και με όλες τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις ενώ δεν έχει εγκριθεί η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και δεν έχει κατατεθεί η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, όπως σαφώς προκύπτει από το έγγραφο ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/94413/6038/01.11.2019 της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ, το οποίο απαντά σε σχετική ερώτηση στη Βουλή των Ελλήνων.»

Επειδή το έργο αυτό και όλα τα συνοδά έργα συγκροτούν μία πολύ σοβαρή αλλαγή στη λειτουργία του λιμένα καθώς και της πόλης, επιφέρει δε σημαντικότερες συνέπειες στο ευρύτερο περιβάλλον, φυσικό και δομημένο, συνεπώς και σε κάθε σοβαρό τομέα της ζωής των πολιτών,

Επειδή ο πρώτος εκ των ερωτώντων Βουλευτών δεν έχει ακόμα λάβει ουδεμία απάντηση στην προαναφερομένη με αριθμ. πρωτ. 1272 από 23/4/2020 σχετική Αναφορά του,

Επειδή η Σύμβαση Παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου - Ο.Λ.Π. Α.Ε. επιβάλλει πλήρη αδειοδότηση για όλα τα έργα που διενεργούνται, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και ισχύουσες Κοινοτική και Ελληνική νομοθεσίες,

Επειδή, μέχρι στιγμής, όλες οι σχετικές προφορικές απαντήσεις του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στερούνται βασιμότητας,

Επειδή όλος αυτός ο σχεδιασμός έχει γεννήσει εντονότερες και δικαιολογημένες ανησυχίες στο σύνολο σχεδόν της Πειραιϊκής κοινωνίας αλλά και ευρύτερα όλης της Αττικής,

Επειδή, τέλος, ο χρόνος που παρήλθε από τη σύναψη της Σύμβασης Παραχώρησης Ελληνικού Δημοσίου - Ο.Λ.Π. Α.Ε. μέχρι σήμερα, έχει αναδείξει νέα δεδομένα όχι μόνο ως προς τον επείγοντα χαρακτήρα της προστασίας του περιβάλλοντος λόγω των ραγδαίων εξελίξεων στην κλιματική κρίση αλλά και ως προς την επαναξιολόγηση των κανόνων λειτουργίας της κρουαζιέρας τόσο στη Μεσόγειο όσο και παγκοσμίως, δεδομένα δηλαδή τα οποία υποχρεώνουν τους πάντες -Πολιτεία, Κοινωνία, Παραγωγικούς Φορείς, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα- σε επικαιροποίηση της αξιολόγησης και επανεξέταση ακόμα και αυτών καθ' εαυτών της χρησιμότητας και της σκοπιμότητας της παρουσίας των γιγαντιαίων κρουαζιερόπλοιων στην περιοχή.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί

1. Γιατί, κατόπιν όλων των προαναφερομένων, που συνιστούν βάσιμες τουλάχιστον αιτιάσεις ότι το έργο αυτό δεν εκτελείται κατά τρόπο νόμιμο, δεν μεριμνούν για τη κατά νόμο εξασφάλιση του συνόλου των υποχρεωτικών αδειοδοτήσεων και εγκρίσεων, επιτρέποντας στην εν λόγω εταιρεία να ξεκινήσει παρανόμως το έργο;

2. Γιατί δεν επισπεύδετε, ως οφείλετε, να αναστείλετε την εξέλιξη του αυθαιρέτως υλοποιούμενου έργου;

Γιατί, προς την παραπάνω κατεύθυνση, δεν λαμβάνονται υπόψη ειδικότερα:

α) το αίτημα του Περιφερειάρχη Αττικής, κ. Γεωργίου Πατούλη, περί αναστολής του έργου, μέχρι τη σχετική συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο και απόφαση κατόπιν αυτής, προκειμένου να έχει έτσι τηρηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία;

β) το σχετικό από 29/4/2020 έγγραφο του Συνήγορου του Πολίτη με θέμα: «Νομιμότητα έργου σε εξέλιξη Επέκταση Νότιου Προβλήτα Κρουαζιέρας από τον Ο.Λ.Π. στο λιμάνι του Πειραιά» προς απάντηση από τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με το οποίο το έργο εκτιμάται ως αμφίβολης, τουλάχιστον, νομιμότητας, ενώ συγχρόνως διατυπώνεται ότι θα πρέπει να σταθμιστεί η αναβολή κάθε περαιτέρω παρέμβασης έως την ολοκλήρωση και έγκριση της ΣΜΠΕ και της νέας ΑΕΠΟ;

γ) οι προτάσεις των φορέων και ιδίως της τοπικής αυτοδιοίκησης;

δ) οι ανησυχίες και κινητοποιήσεις των πολιτών της Πειραιϊκής κοινωνίας;

3. Γιατί δεν προκρίνεται, με βάση τα παραπάνω, η επιβεβλημένη για τη Δημόσια Διοίκηση διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, μετά από συνολική αδειοδότηση του έργου και έγκριση της προβλεπόμενης, σύμφωνα -και ευθέως- και με το ελληνικό δίκαιο, ΣΜΠΕ;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Δρίτσας Θεοδωής

Αλεξιάδης Τρύφωνας
Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σαντορινιός Νεκτάριος
Φάμελλος Σωκράτης